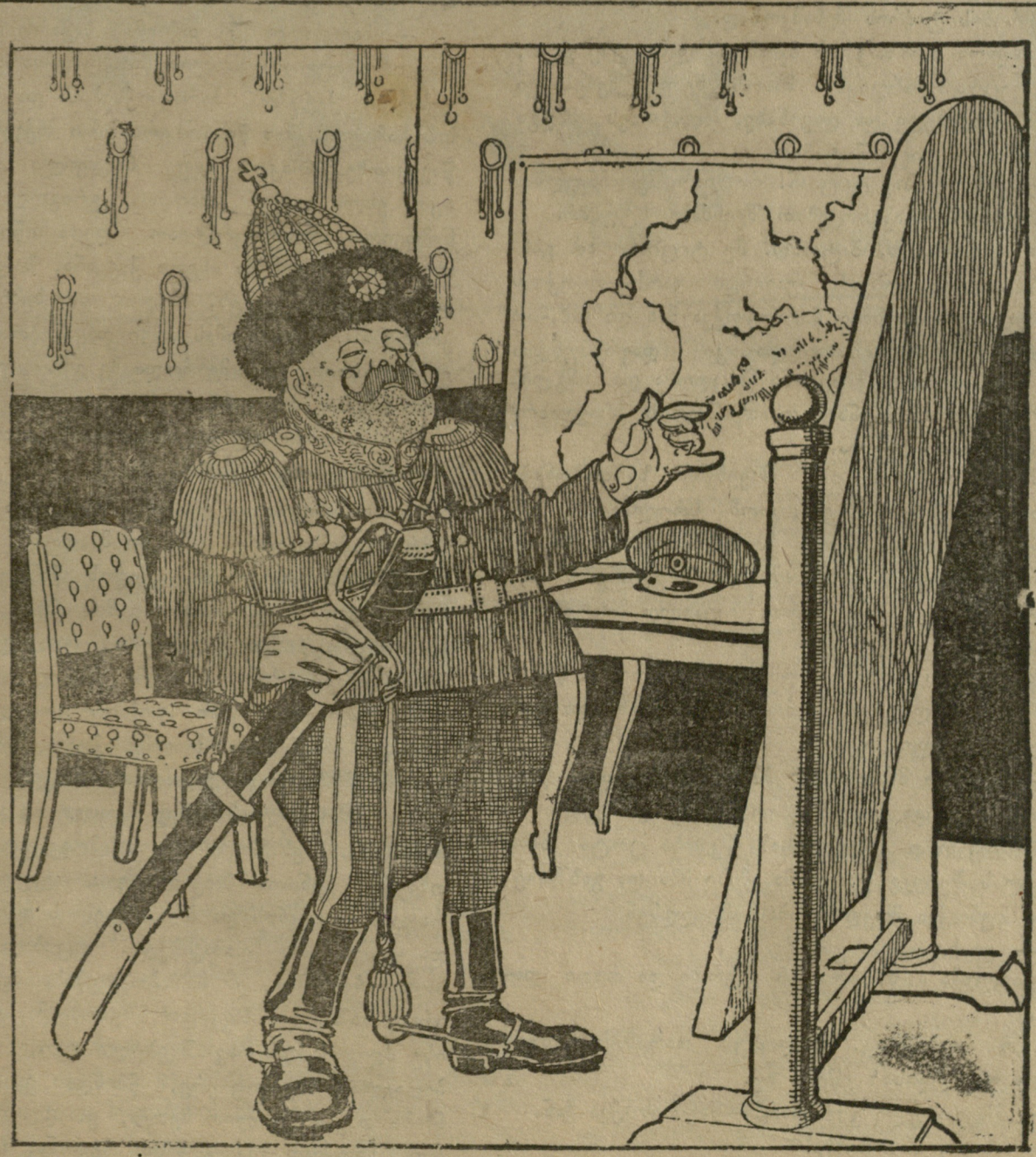

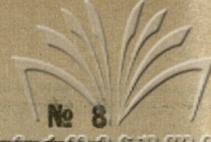
№
8

1920 წ.
იანვრის 11

დენიკინი. საკვირველი საქმეა, ნეტავ რისთვის ამბობენ: „მძიმეა ქული მონაპახისაო“?

25561

საპრობილეში.

მე აგონია, თვით განგება მფარველობს ჩვენს უნივერსიტეტს და შევუდგები თუ არა მის შესახებ წერას, ისეთ ვისმე წარმომიგზავნის ხოლმე, რომ სულ მთლად ამერევა დავთარი.

აი წუხელისაც:*)

სწორედ ღამის 12 საათი იყო, როცა ჩემს კიბეზე ყვირილით და ხმაურობით ამოვარდა ოთხი მილიციონერი, შემოიჭრენ ბინაზე, ყაჩაღებივით შეცვიოდნენ ჩემს სამუშაო ოთახში, სადაც ნეტარხსენებელი ზრდილობა ესვენა, დაავლეს ხელი მიცვალებულს და ლანძღვა-გინებით გაათარის.

— ძლივს!—გავიფიქრე მე: ეხლა კი შევუდგები მუშაობას!—და როცა ხმაურობა მიწყდა ქუჩაში და ჩემს ოთახში მყუდროება დამყარდა, მაგიდას მივუჯექი და ხელში კალამი ავიღე ჩვენი მეცნიერების ტაძრის შესამკობად.

პირველი ფრაზაც არ მქონდა დამთავრებული, რომ უფეროდ მარჯვენა მხარზე ხელის შეჩება ვიგრძენი. მოვიხედე და დავინახე, რომ თავს მადგა ჩვენი პოეტი ტიციან ტაბიძე.

— გამარჯობა, ტიციან! როგორ შეუმჩნევლად შემოსულხარ?—გაკვირვებით შევსძახე სტუმარს.

— უკაცრავად, ბატონო! მე ტიციანი არ ვაზიარებ... მე ოსკარ უაილდი ვარ!—თითქოს შეურაცყოფილის ხმით წარმოსთქვა მან და tac-ით მოტრიალდა ჩემკენ. ეხლა კი დავრწმუნდი, რომ პროფილა ჩამადენინა შიკდლომა და ინგლისელ პოეტსა და ჩვენს მგოსანს შორის არავითარი მსგავსება არ ყოფილა.

ამ ბოლო დროს ისე შევეჩვიე ზეზთაბუნებრივსა და უცნაურ ამბებს, რომ სრულიადაც არ გამკვირვებია ოცის წლის მიცვალებულის ოსკარ უაილდის საიქიოდან ჩემს ოთახში მოვლინება.

— რად გარჯობაართ, უაილდ მისტერ?—გჰკითხე მე.

მან არა მიპასუხა, უსიტყვოდ ამოიღო წამოსასხამიდან რაღაც კარგა მოზრდილი წიგნი და ჩემს მაგიდაზე დასდო.

— „შვიდი მნათობი.“ № 2,—წავიკითხე წიგნის სათაური და გაკვირვებით მივაჩერდი სტუმარს.

— იცნობთ ამ წიგნსა? მკითხა ცოტა ხნის დუმულის შემდეგ უაილდმა. მისი ხმა და გახშირებული სუნთქვა მღელვარებას ამხელდნენ.

— დიახ,—ფუბასუხე მე.

უაილდმა გადაშალა შინ გვერდი და თითი დააღო.

„გრ. რობაქიძე. სალომე. თარგმანი. დრავ ოსკარ უაილდისა“ ეწერა იქ.

— წაკითხული გქნებათ!—წარმოსთქვა მან.

— დიახ, წავიკითხე!

*) დაწერილია 3 კვირის წინად.

-- რას იტყვით?—მკითხა სტუმარმა.
— თქვენი „სალომე“ საოცარი ნაწარმოებია, ორი აზრი აქ შეუძლებელია.

— მაგას არ მოგახსენებთ... თარგმანსა გკითხავთ.

— თარგმანი... თარგმანი... თარგმანი გრ. რობაქიძისა გახლავთ... მაშასადამე ჩინებული იქნება,—წავიბუღებუტე მე, რადგან თარგმანი წაკითხული არა მქონდა.

— მაშ არ წავიკითხავთ?—საყვედურით შემნიშნა მან და მკითხა:

— მითხარით თუ ღმერთი გწამთ, რა კაცია გრ. რობაქიძე?

— როგორ ვითხრათ?—ფუბასუხე მე: თქვენი დიდი თაყვანის მცემელი გახლავთ.. ამასთანავე ის ჩვენში „მშვენიერების მსაჯულად“ ითვლება. ნამდვილი არისტოკრატია გემოვნეითაც და სულითაც!

— საოცარია ეს თქვენი საქართველო!—რადაც ირონიკოს ღიმილით წარმოსთქვა მან: სწორედ —საჩემო ქვეყანაა, პარადოქსებისა და უცნაურობის სამეფო, ამას წინათ ერთ-ერთ თქვენ გაზეთში წავიკითხე, ირაკლი მეფე ნამდვილი დემოკრატია იყო. ეხლა თქვენ ამბობთ, გრიგოლ რობაქიძე ნამდვილი არისტოკრატიაო. დედა-მიწის ზურგზე სხვა არ მოიძებნება ისეთი ქვეყანა, სადაც მეფენი დემოკრატები იყვნენ, ხოლო გლეხები—არისტოკრატები... მაგრამ ამას თავი დავანებოთ... თქვენ ეს მითხარით, რას მერჩოდა მე გრ. რობაქიძე? რა დამიშავებია მისთვის?

— როგორ თუ დავიშავებიათ? არაფერი მესმის, —გაკვირვებით შევნიშნე მე.

— არაფერი მესმისთ?—გაიმეორა მან;—მაშ ყური დამიგდეთ: ეს „შვიდი მნათობი“ ჩვენ, საიქიოს ხალხმა, ამ ერთი კვირის წინათ მივიღეთ. ჩვენ ყველა ამ ქვეყნიური გამოცემები მოგვდის იქ და გულმოდგინეთ ვადევნებთ თვალ ყურს დედა მიწის კულტურულ ცხოვრებას. უნდა იცოდეთ, რომ ყველა ხელოვანი საიქიოს ერთადა ვართ და ერთად ვეცნობით ხოლმე აქაურ ნაწარმოებებს. ყველა ენები ვიცით, რადგან მოკვდება თუ არა ვინმე, მისი სული მაშინვე მსოფლიოს ყველა ენებს ითვისებს... ეს წიგნი რომ მოგვივიდა, მე შემთხვევით გენიოს მოქანდაკეთა ჯგუფში ვიყავი, რადგან როდენის და პრაქსიტელის დავამ გამიტაცა და ყველაფერი დამავიწყდა. უცებ იმ მხრიდან, სადაც ჩვენების, ე. ი. პოეტების, განყოფილება არის, საშინელი სიცილი შემომესმა. ეს სიცილი ისე ძლიერი და თავ-აშვებული იყო, რომ თავდაპირველად ასე ვიფიქრე, წმინდა ელია დასეირნობს თავისი ეტლით მეთქი, ე. ი. თქვენებურად რომ სვთქვით ქექა-ქუხილი მეგონა, მაგრამ როცა მივიხედე იქითკენ, საიდანაც ეს საოცარი გრგვინვა

ომში წასვლა მას უხარის
ვისაც კარგი ცხენი ჰქვავსო!

(ქართული ხალხური ლექსი).

დენიკინი. ეხლა კი მივხვდი რა დაუფასებელი ყოფილა [ომში] მყოფისათვის კარგი და თანაც გონიერი ცხენი.

მოისმ-და და დავინახე, რომ ყველას მუცლებზე მოეჭირათ ხელი და ზოგი კიდევ გორაობდა ღრუბლებში სიცილისაგან, მეც ცნობის მოყვარეობამ ამიტანა და მაშინვე გავეშუ-ე ჩვენებისაკენ. დამინახეს თუ არა, „მოდის, მოდის“ წამოიძახეს და ახლა ისეთი ხარხარი ასტეხეს, რომ მთელმა ზეცამ ზანზარი დაიწყო. მე გაშტერებული ვიდექი და არ ვიცოდი, რა მეფიქრა. მხოლოდ მაშინ შენელდა ცოტათი ამ საზღაპრო სიცილის გრ-გალი, როდესაც მიხეილ მთავარ ანგელოზი მოვიდა და სთხოვა, თუ შეიძლებოდეს დ წყნარდით, თორემ ღმერთს გაეღვიძებოდა (ამა ღმერთს აგერ 15 ს.უკუნეა მოხუცებულიობისაგან სძინავს).

მაშინ გამოირკვა სიკვდილის მიზეზი: თურმე ჩემს „სალომეს“ კითხულობდნენ გრ. რობაქიძის თარგმანით და ეს აცინებდათ. რ-გორც იყო, ხელში ჩავიგდე ეს წიგნი და დავიწყე კითხვა თუ არა, ისეთი ელდა მეცა, რომ სამ დღეს არ მოვსულვარ გონს. ეს იყო და ეს. ამას შემდეგ ჩემი აქ ყოფნა განუწყვეტელ ზნეობრივ წამებად გადაიქცა. განა ის არ კმაროდა ჩემთვის, რომ მას შემდეგ რაც ტ.

ტაბიძემ თავისი „ავტობორტრეტი“ დასწერა, მეტ სახელად ყველა ტიციანს მეძახოდა? ეხლა ეს თარგმანი კიდევ! ერთი საათიც არ გავიდოდა ისე, რომ ვინმეს დაზვიერებული ფრაზა არ წამოეძახა რობაქიძის თარგმანიდან და მაშინ უნდა გენახათ როგორი სიცილი ატყუდებოდა ხოლმე.

— „მაინც რა საშ-ნელია მეფის გაგუღვა“. — დაიძახებდა ვინმე და ათას კაცს ერთხმად აღმოხდებოდა ჰომიროსისებური სიცილი.

— „რისათვის დავობენ ისინი, თავის რწმენისათვის?“ — იტყოდა მეორე.

— ხა-ხა-ხა-ხა! აღრიალდებოდნენ ყველანი.

— „იგი გავს მეფის ასულს პატარას, ოქროს სახურით, რომელსაც ვეცხლის ფეხები აქვს!“ — წამოისროდა მესამე.

— ხი-ხი-ხო ხო-ხა-ხა! გაისმებოდა ირგვლივ.

— „რათ მიცქერის ტეტრარქი სულ თავის მუდოს თვალებით აფრიალებულ ქუთუთოებიდან“ — დაიყვირებდა მეოთხე...

— „იგი გავს თეთრი ვარდის სახულს სარკეში ვეცხლისა“, — გამოეხმაურებოდა მეხუთე და სიცილი-

ხარხარის გრგვინვა შეარყედა სასუფეველს... ვე-
 ლარ ავი ჯანე ამდენი დაციწვა და ტანჯვა-ვაება...
 ისე ვეწამე, ისე დავისაჯე, რომ რედინგის საპყო-
 ბილეში გატარებული შავბნელი ორი წელიწადი
 ბედნიერობათ გამომიჩნდა ამ საშინელებასთან. მე
 იქ აღარ დამედგომებოდა და აი, ჩამოვედი კიდევ.
 აქედან პირდაპირ მეტეხის ციხეში მივდივარ ნება
 ყოფლობით. მანამ არ გამოვალ იქიდან, სანამ ჩემ
 სანაცვლოდ ჩემს შემგინებელსა და ჩემის სახელის
 გამაბახეზელ გრ. რობაქიძეს არ გამოაზავნიან...
 უკეთუ სხვისი ხბოს ან ღორის განზრახ მოკვლი-
 სათვის სჯიან ხოლმე კაცს, ნუ თუ სხვისი ხელოვნურ
 ნაწარმოების განზრახ დამახინჯებისათვის არ უნდა
 დასაჯონ? მე მივდივარ, ბატონო თავონა, და გთხო-
 ვთ, რაც მოგახსენეთ, სიტყვა-სიტყვით გამოაქვეყ-
 ნოთ თქვენს ჟურნალში.

უაილდი მოტრიალდა და სანამ მე რისამე თქმას
 მოვასწრებდი გაუდა კიდევ ჩემი ოთახიდან. „შვი-
 დი მნათობი“ ჩემს მაგიდაზე დასტოვა.

დღეს უკვე ყველა იცის, რომ სახელგანთქმუ-
 ლი ინგლისელი ოსკარ უაილდი მეტ ხის მე-9-ე
 კამერაში ზის და მოთმინებით ელოდება იქ გრ.
 რობაქიძეს, რომლის მისვლის ჟამი იმისი განთა-
 ვისუფლების ჟამი იქნება.

თავუნა

პატარა ფელეტონი.

ტელეფონში.

ტელეფონი, ეს ჩემი ერთად ერთი ნუგეშია!
 როცა ის მომიკვდება, (სიკვდილი მან ერთობ
 ხშირ-ხშირად იცის!) ჩემი ოჯახი ღრმა მწუხარე-
 ბასა და გლოვას განიცდის ხოლმე.

საქმის დროსაც, მოკლილობისასაც, დაღბი-
 ნების დროსაც და გასაჭირშიაც ეს ერთად ერთი
 მეგობარი მყავს.

წარმოიდგინეთ თქვენ ჩემი სიხარული, როდე-
 საც ამ გულითაღმა ჩემმა მეგობარმა, სრულიად
 მოულოდნელათ ქართულად დაიწყო ლაპარაკი.

რუსულად როცა ლაპარაკობდა მაშინაც თუ
 მიყვარდა, ახლა ხომ სიყვარული მ. ს. დამი ესე გა-
 მეზარდა, როგორც ყოველ დღიური ჩემი ბ უჯვტი.
 ყოველთვის შიშით და მოკრძალებით ვიღებ

ხოლმე ტელეფონის ყურმილს ხელში, ეჭყაქის ჟურნალში
 შევაწუხო და განვარისხო ისედაც შენგულდოსა
 ტელეფონის ასული, მაგრამ ახლა უფრო მეტის
 თავაზიანობით ავსწეე ყურმილი და მოუთმენლად
 მოველოდი გამეგონა ნაცნობი სიტყვა: „ცენტრ-
 ლნაია“.

- სადგური!
- ჩამესმა ყურში არა ნაკლებ ნაცნობი ქართული
 სიტყვა და დავიბენი.
- ა?
- სადგური, ბატონო?
- რა ბრძანეთ?
- სადგური, ბატონო, სადგური?
- გამოვეკვე. იმედი მომეცა. ვავთამამდი.
- მაშ მიბოძეთ ქალბატონო ევგენი გეგეჰ-
 კორი.

სადგურში რაღაც მოლაპარაკება შეიქნა. შო-
 რიდან მესმოდა რაღაც კითხვა პასუხი ტელეფონის
 მოხელეთა შორის. ბოლოს ჩემთვისაც მოიცალეს.

- თქვენ ევგენი გეგეჰკორი გნებაეთ?
- დიახ, ბატონო!
- ევგენი გეგეჰკორი დაქერილია!
- თავზარი დამეცა. ნუ თუ სიზმარში ვარ. ბოლ-
 შეეკვების აჯანყება კარგა ხანია იყო და გათავდა,
 ახლა ნეტავ ვინ რას ერჩოდა.

— როგორ, რას ბრძანებთ ქალბატონო, რო-
 გორ თუ ევგენი გეგეჰკორი დაქერილია? ეგ სა-
 დაური ხუმრობაა!

სადგურში მხიარული სიცილი შეიქნა, რამაც
 ცოტა მეც გამამხიარულა.

- უკაცრავად... ბნო, დაქერილია მაშ რა
 უნდა ვსთქვათ; დაკავებულია, დაქერილია...

მე სრულიად დავმშვიდდი და ხუმრობის გუნე-
 ბაზედაც მოვედი.

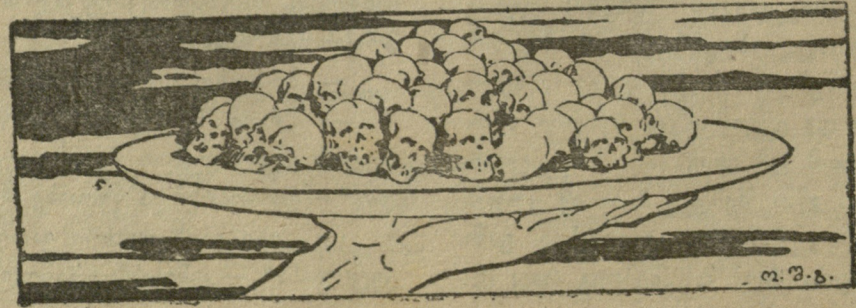
- ბოდიშს ვიხდი, ქალბატონო! თქვენ მარ-
 თალი ბრძანდებით. თქვენმა მზემ, კარგა ხანია და-
 საჭერი იყო, მადლობა ღმერთს, ახლა მაინც დაუ-
 ქერიათ.

— თქვენ მაინც დაგვცინით. მაშ როგორ უნ-
 და ვსთქვათ. „ზანიატო“—დაქერილია, დაკავებუ-
 ლია. მაშ როგორ?

ქალიშვილი ისეთის დაჯინებით ჩამაცვიდა, რომ
 კინაღამ მათქმევინა.

- შეიძლება ასეც ითქვას— „არ სცალია“.

მორიელი.

მ. შ. გ.

ფილოსოფია

წე-ილი I.

ფილოსოფია, — ძველთაგანვე ჩემს საყვარელ საგანს შეაღვენდა.

ძველათ არ ვიცი რისთვის მიყვარდა იგი, მაგრამ დღეს უკვე შეგნებულნი მაქვს ყოველი მისი ღირსება და სარგებლობა.

თუმცა იმ დროს ხუთმეტე წლისაც ძლივს ვიქნებოდი, მაგრამ დღესაც გუშინდელ ამბავსავით მახსოვს ცხონებული ბაბუა ჩემის სიტყვები, მის მიერ მუდამ დღე სადილის გათავებისას წარმოთქმული:

— ცული გაჩენილია სწორეთ ადამიანი! დილას ჭამ! შუადღეზე ჭამ! ნაშუადღევს ჭამ! საღამოს ჭამ! ღამე ჭამ! სულ ჭამ და ჭამ! რა იქნებოდა ისე გაჩინა იმ დალოცვალ ღმერთს, რომ ჭამასულ არ გვჭიკრებოდა, ან წელიწადში ერთხელ, ან თვეში ერთხელ მაინც ყოფილიყო საქარო?

მართალია იორდანე ამას წყფელის გულით და ღრმა შეგნებით ამბობდა, მაგრამ შვილები მაინც სასაცილოდ იგდებდნ და უმტყუნებდნ, რომ ეს ჭეშმარიტება მას არასოდეს სიდილის წინ არ აგონდებოდა.

მე კი ყოველთვის გულმოდგინებით ვუსმენდი ხოლომე იორდანეს სიტყვებს და ცხადია ის დაუძლეველი მიდრეკილება ფილოსოფიისადმი მისგან მაქვს ნაანდერძევი.

ეს სიყვარული მე ბევრს რამეში მშვენიის და მოსალოდნელ უსიამოვნებას ოთხმოცდაათი პროცენტით მაინც მიხსობუქებს.

გუშინ რუსთაველის პროსპექტზე, როცა გაცოფებულმა ავტომობილმა ვილაც მოხუცი ქალი გაქულიტა, ერთი აურზაური ატყდა. აქეთ მილიცია, იქით საზოგადოება, გვარდია, ჯარი, ქალი, კაცი, დიდი, პატარა! ავტომობილიც კი გააჩერეს. შოფერს საყვედურს ეუბნებიან. მე ვუტყერი ყოველივე ამას გუნებაში მეცილება და ვფიქრობ:

— რა მოხდა ბატონებო, რა ამბავია, რამ შეგაშფოთათ. ეს მოხუცებული ხომ მაინც უნდა მომკვდარიყო. სულ ერთი არ არის გაბრიელ მთავარ ანგელოზი მოჰკლავდა, ხოლერა იმსხვერპლებდა, პარტახტიანი ტიფა გაანადგურებდა, შიმშილი მოახრჩობდა, თუ ავტომობილი გაქვლეთდა მას? იქნებ თქვენ იმისთვის მრ სხანებთ მოქალაქენო, რომ ავტომობილის მოვალეობას არ შეადგენ ადამიანის გაქვლეთა. სწორეთ სასაცილოა თქვენმა მზემ. განა თქვენ საყვედურს ეტყვი თქვენს მეგობრებს, რომ მან გზოსთან ერთად თქვენი ოთახაც დაასუფთაოს, თუმცა ეს მის მოვალეობას არ შეადგენს?...

ფილოსოფია იმითაც არის კარგი, რომ ყველაფერს მორიგებით და მშვიდობიანათ ათავებს, როგორც სამედიკატორო სასამართლო.

ბაბუა ჩემ იორდანეს დროს ხალხი გაცილებით უფრო მეტ შეუგნებლობას იჩენდა ვიდრე დღეს და ამის უმთავრესი მიზეზი, ჩემის აზრით, სანოვანის სიმრავლე იყო. იმ დროინდელ ქართველს ვერ წარმოედგინა, რომ შეიძლება ყოველ დღე სადილი არ დაურჩეს კაცს და ამიტომაც იორდანეს საყვედურის მნიშვნელობა მათ არ ესმოდათ.

მას შემდეგ, როგორც მოგახსენეთ დიდი ხანი გავიდა და ქართველი კაცის შეგნებაში ფილოსოფიურმა საკითხმა ჭამის შესახებ განვითარების უკიდურეს წერტილს მიაღწია.

დღეს არა თუ ბაბუა ჩემი, თითქმის ყოველი მოქალაქე საყვედურობს შესახებ იმისა, რომ ადამიანს ჭამა სჭირია. მართლაც წარმოიდგინეთ რა ბედნიერება იქნებოდა, რომ თვითველ ჩვენგანს წელიწადში, ან თვეში მხოლოდ ერთ-ერთ უნდოდეს ჭამა. რამდენ უბედურობას მოედება ბოლო, რამდენი ოჯახი გაბედნიერდებოდა. რამდენი სანოვანე დ გვრჩებოდა საზღვარ გარეთ გასატანად. მე ძლიერ მიკვირს თუ ამაზე რატომ არ ფიქრობს ჩვენი მთავრბა! შეიძლება კიდევაც ფიქრობს მაგრამ არ ახსენს.

როგორც გახსოვთ, მე ფილოსოფიის სიყვარულზე და მ. ს მნიშვნელობაზე დავიწყე წერილის წერა და ამ მოკლე წინასიტყვაობის შედეგ საჭიროა სტატიის მთავარ საგანსაც შევეხოთ.

დღეს დილით როცა მარტიროზას გირვანქა სხმარტლში 18 მანეთი მივეცი, იოტის ოდენა აღეღებოდა არ დამტყობია. პატარა ნოქარს საშინლათ გაუყვირდა ეს ამბავი. ისეთი ეჭვის თვალით მიყურებდა, როცა ფულს ვითვლიდი და არ ვლანძღავდი, რომ აშკარათ ვატყობდი გიფი ვეგონე.

გიფი კი თითონ იყო.

საქმე იმაშია, რომ მე ჯერ კიდევ იმ დროინდელ, როცა სხმარტლი გირვანქა 1 მანეთი იყო, განუწყვეტლივ ვფიქრობდი საზოგადოათ ვაქრობა მრეწველობაზე. ყოველი ახალი ფასის მომატება გირვანქა სხმარტლზე ჩემსა და მარტიროზას შორის ახალ ჩხუბსა და აყალ-მაყალს იწვევდა. როცა გირვანქა 12 მანეთზე ავიდა მე მას სპეკულიანტი ვუწოდებ და უცხო მანდილოსნები რომ არ შემოგვსწრებოდნ შეიძლება შე აფერი ზომებიც მიმედო. ახლა წარმოიდგინეთ თქვენ მარტიროზას დღევანდელი მდგომარეობა, როცა მე სრულის სიმშვიდით, ღიმილმოფენილი სახითაცკი, დავუთვალე მას 18 მანეთი, აშკარაა მას ორი აზრი გაუვლიდა თავში: პირველი ჩემი სიგიჟისა და მეორეც ფულების სიყალბის შესახებ.

მე კი ფილოსოფიამ მიხსნა მუდმივი ჩხუბისა, დავიდარაბისა და უსიამოვნობისგან.

— რა არის სიძვირე? ვეკითხებოდი მე ჩემს თავს, როცა გუშინ დილით გაბრაზებული ვბრუნდებოდი მარტიროზას დუქნიდან.

ჭირის უფალი.

ო.ი. ჯინჯელი

ანტანტა. (ძველი რუსეთის ნანგრევებზე დაარსებულ სახელმწიფოებს) მოითმინეთ შვილებო, თქვენ ისე ბევრი ხართ, რომ თქვენი ცნობა ბებია რუსეთსაც გაუჭირდება.

— სიძვირე არის ნაკლები სიიაფე. რამდენითაც სიიაფე იკლებს იმდენათ სიძვირე იმატებს. მაშასადამე სიძვირეც სიიაფეა. ეს ცხადია.

— ახლა გავარკვიოთ რა არის თვით ვაჭრობა.

— ვაჭრობა საქონლის გაცვლა-გამოცვლას ეწოდება. ესეც დღესავით ნათელი და უდავოა.

— ფული რაღა მაქნისია?

— ფული საქონელთა საქონელია. ფული ყველაზე უკეთესი მოსახმარია, ვინაიდან ფულით ყველა სხვა საქონელს იშოვი. ესეც აშკარაა.

ახლა გთხოვთ დინჯათ დაუფიქრდეთ საკითხს. ფილოსოფიაში განსაკუთრებით მავნებელია მღელვარება და საჭიროა მეტი სიღინჯე. გირვანქა სხმარტლი ღირს 18 მანეთად. ცხადია სხმარტლი უზომოთ გაძვირებულია. მაგრამ გაუსინჯოთ საკითხს მეორე მხარეც:

18 მანეთი ღირს გირვანქა სხმარტლად, აქედან ირკვევა, რომ მანეთი, ანუ უკეთ ვსთქვათ ფული, უზომოთ გაიაფებულია.

ჩვენ ზემოთ იმ დასკვნამდე მივედით, რომ ფული ეს საქონელთა-საქონელია. რომ ფულის მოხვეჭა სჯობს ყოველსა მოსახვეჭელსა, ვინაიდან ფულით თვით სახელსაც იყიდი. თუ კი ფული ასეთი საჭირო და თანაც სასარგებლო საგანია, მაშასადამე მისი გაიაფება ერთობ სასიხარულო ამბავი უნდა იყოს. წინათ ერთ გირვანქა სხმარტლში შაურს არავინ მოგცემდა დღეს კი ფული ისე გაიაფდა, რომ 18 მანეთს იძლევიან.

სიმართლე გითხრათ ამ გარემოებამ ერთობ დამამშვიდა. ღმერთმა რაკი ფულის გაიაფებას მოგვასწრო, ნუ თუ პურის გაძვირებამ უნდა შეგვეშფოთოს.

სწორეთ ამის მიზეზი იყო, რომ დღეს დილით ისე მშვიდობიანათ გადავიხადე გირვანქა სხმარტლში 18 მანეთი.

მარტივოზა ალბათ ეხლაც ატრიალებს ჩემს მინაცემ ფულს ყალბი არ იყოსო.

იმისთვის ფილოსოფია უცნობი ხილია.

რეზოლიუცია.

გამაგებინეთ, ხალხო? სად იყვნენ ეს ამდენი პარტიები, რომ ასე სრაზუმ გამოიშალნენ და ნიკოლოზის ტყავის გაყოფაში წილსა თხოულობენ?! საითაც ჯონი მოიქნია ყველგან პარტიას მოხვდება! მგონია ქართველებს მიტროპოლიტებიც არ ჰყვანდნენ, იმდენი, რაც დღეს ქვეყანაზე პარტიება!

ეს ცოციალ-დემოკრატიო, ეს პრაგოი ცოციალ-რევოლუციო, ეს ლეგოი ცოციალ-რევოლუციო, ეს-პრაგოი თებერვალისტიო, ეს ლეგოი სინდიკალციკი მაშვრალციკო, ეს დაშნაკცაკანო, ეს ჰინჩაკისტიო, ეს ერევნელი დემოკრატიო, ეს რადიკალნი დემოკრატიო, ეს ნაროდნი ცოციალისტიო, ეს კადეტიო, ეს ბეზპარტიინი ობჩესტვენი დეიტელებიო, ეს ფუტურისტიო, ეს სიონისტიო, ეს ვანქისტიო, ეს ანჩხატისტიო, ეს მენშევიციო, ეს ბალშენიციო, ანახრისტიო, ეს რვა მუშის პარტიო, ეს ალიონისტიო, ეს ყალიონისტიო, ეს ციგარისტიო... ეჰ, მახლას... არა, საქმეს რომ რიგიანობა ეტყობოდეს განა რვა კაცის პარტია ცალკე იქნებოდა!!

ვა, ვა, ვა! მიკვირს უფლის მადლმა ამ ხალხის ამბავი! რას იწვეიან იქით-აქეთ გიჟი მოზვრებივით! შეერთდნენ რაღა, რომ მტერს თვალები დაუბრმავონ, თორემ რვა კაცმა რა უნდა ქნას, თუნდა სულ რკინის მკვნეტელები იყვნენ!

მერე, ეს მამაცხონებულიშვილები იმის მაგიერათ, რომ რასაც ამბობენ აღდგენ და რეპიტელნათ გააკეთონ საქმე, სულ ყაყანსა და წერას უნდებიან! ისე აცხობენ ამ რეზოლუციებს, გეგონებათ ჯვარის მამის ლავაშებიო! მთელი ქვეყანა რეზოლუციათ გადაიქცა რაღა!

ნეტავი თქვენი სიცოცხლით დღიდან ნიკოლოზის ტახტიდან გადმოპინტრიშებისა, დღევანდლამდე რაც რეზოლუცია დაიწერა იმდენი შაური მამცა და პირდალდი ვიყო თუ ხოშტაროვი რამეთ ჩავადლო!

ვა, ეე, ხუმრობაა, ხალხნო! ეს ამდენი პარტია ყველა ერთ და იმავე ვაპროსს სულ რაზნი-რაზნი რეზოლუციებს უწერენ! შუტკა შტოლი! ყველა

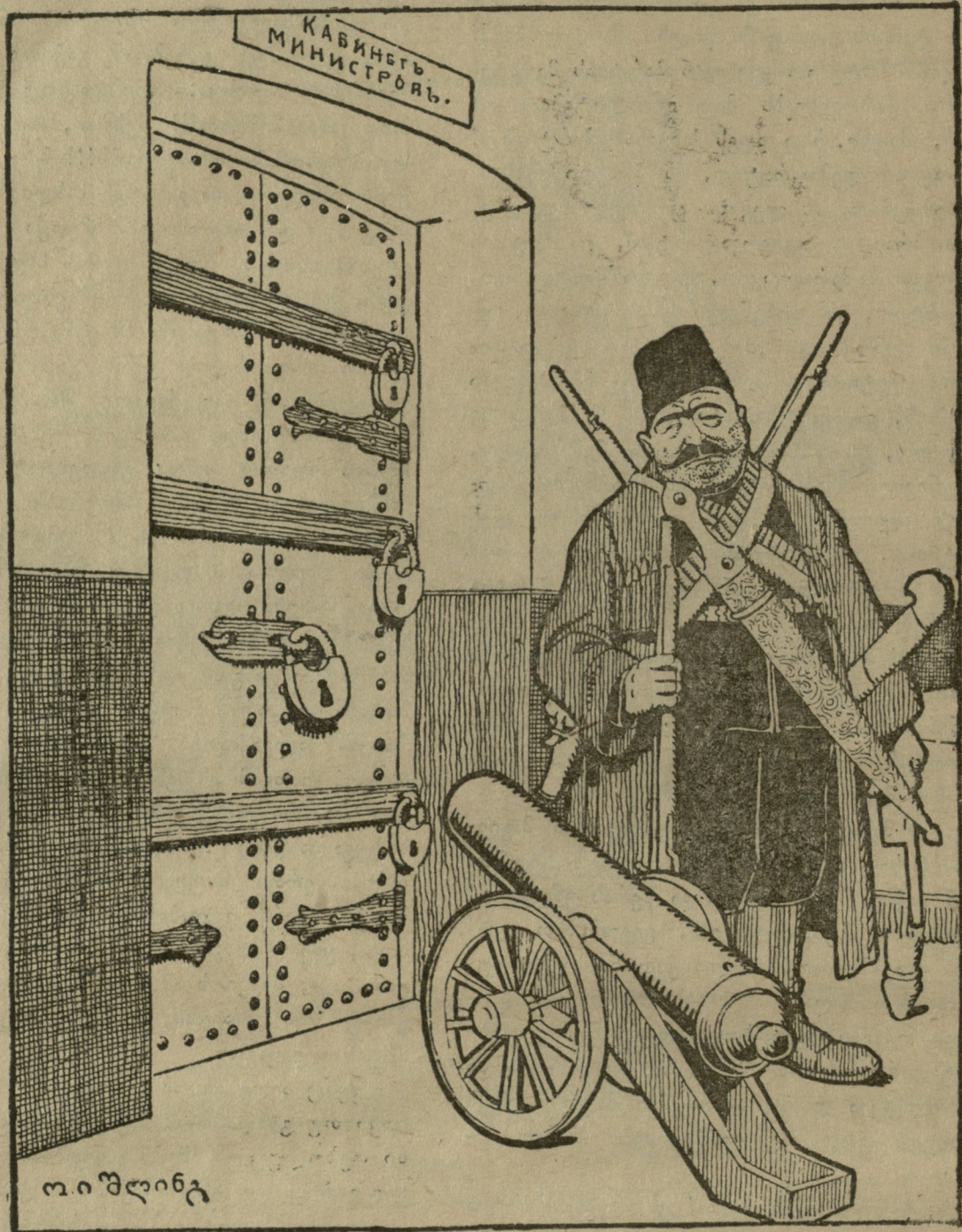
თავის რეზოლუციას სწერს, ყველა ცალკე პარტიათ არის გაყოფილი! პასლედნი ცოლი და ქარიცი-კი რაზნი პარტიას ეკუთვნიან და ერთმანეთს არ უჯერებენ! ჩემმა აღანიკამაც დამწკი პარტია დაარსა და გაშანშალებული ულტრიმატინი წამომიყენა! არა, ქალეზმაც კაცებთან გაჭიმეს არა, ფეხები!! მევენება აღანიკა: „გინდა თუ არა მეც სლაბოდნობა მინდაო!!! გესმით, ხალხნო, აღანიკაც სლაბოდნობასა თხოულობს!!! მეც ავდექი, ამოუჭირე პანლური და გავაგდე სახლიდან. სლაბოდნობა გინდა და ისლაბოდნე მეთქი. განა არ ვატყობდი რომ ამ ბოლო დროს სხვაგან დაიწყო კაკანი, მაგრამ იმას როგორ ვიფიქრებდი თუ ჩემი რევემატიზმიანი აღანიკა იმ დრაგუნციკი ცხენის კუდივით თაგაკრეტილ კურსიცკებს აყვებოდა! უნდა გეყურებინათ თუ როგორ შამამბლდირა!! გეგონებოდათ წმინდა გიორგის კურატიო! — „მე გჩვენებ როგორ უნდა გავდებოა“, დამიყვირა და მოჰკურცხლა. თურმე კამიტატში უჩივლია! დამიბარეს. ბევრი ისოვეტეს კამიტატის ჩლენებმა, დიდი ჩხუბიც მოუვიდათ ჩემ თაობაზე, მაგრამ თქვენ ჩხუბი უნდა გენახათ რეზოლუციას რომ სწერდნენ მაშინ! ერთი იძახის: „ვინაიდგან არტემამ ცოლი გააგდოვო“, მეორე ევენება: „არა, ვინაიდან კი არა, რადგან არტემამ გააგდოვო“... შაიქნა ალიაქოთი: „ვინაიდგან არტემამ გააგდოვო, რადგამ არტემამ გააგდოვო“... ვევენები, ხალხნო, რა გაჩხუბებთ?! თქვენც აიღეთ და ორივე სიტყვა დასწერეთ: ვინაიდან-რადგან არტემამ გააგდო თქო... ერთი სიტყვით მითომ ორჯელ გამიგდია მეთქი. ბევრი ველაპარაკე, მაგრამ ყური ვინ მათხოვა, ყველა თავისას გაიძახოდა: „ვინაიდან, რადგან... ვა, მიკვირს ამ ხალხის ამბავი. კაცო, რადგანაც, თუ ვინაიდან, ხომ გავაგდე, გავაგდე რაღა, აშკარათ გავაგდე.“

შენც აიღე და ამ გავდებისათვის ნაკაზანია მამეცი თუ გინდა რომ საქმე გაკეთდეს, მაგრამ ისინი რეზოლუციის ჩხუბს უნდებიან და მე გავაგდე, თუ გამოვადგე ხმას არაფინა მცემს და არხეინათ დავსეირნობ! ვოტ ვამ ი რეზოლუცია!

გოგია.

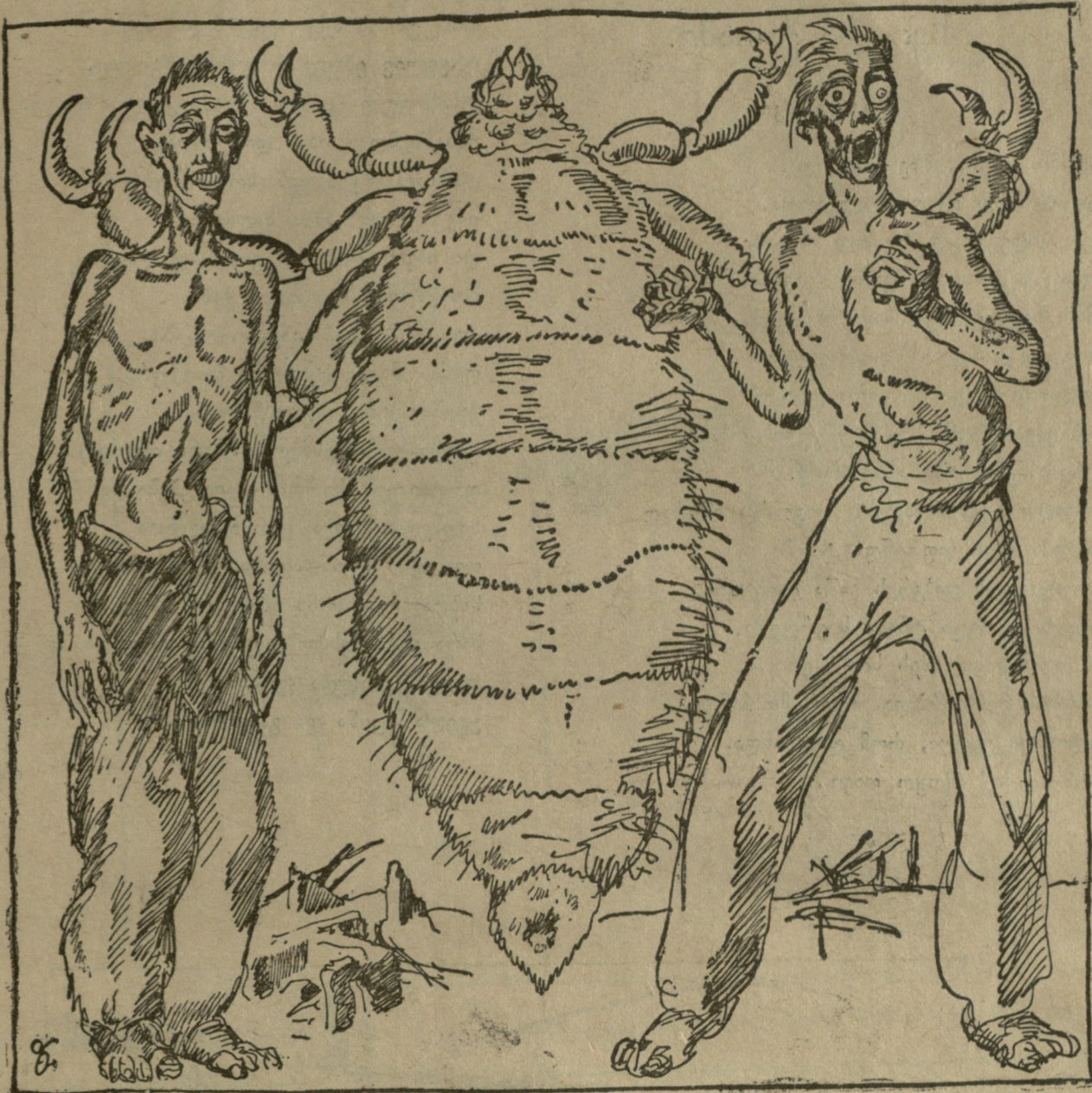
აჭერბაიჯანში.

მუსაფატი. აი ახლა სცადოს თუ ვარგი ბიჭია და შევიდეს შიგ თუნდ ერთი სოციალისტი.

უხენაესი მმართველნი საბჭოთა რუსეთისა.

შ. ა. შ. ა. შ.

სახალი.

სიცივე.

იხვი და ქათამი.

(იგავ-არაკი)

სალამო იყო... მზე ჩადიოდა.
 ჰორიზონტს იქით იმალებოდა.
 ჯერ კიდევ იყო ტბაზედ სხივები,
 სადაც სცურავდა ბევრი ტიფები.
 ტბის სიღრმე იყო ჩაფიქრებული,
 როგორც ასული შეყვარებული;
 მხოლოდ ნიავე არხვედა ტბასა,
 ვით ვაჟის სუნთქვა ქალწულის თნასა.
 მოსეირნენი ტბისა ნაპირად,
 მრავალი იყვნენ დღეს, როგორც ხშირად.
 და, აჰა იხვი ჩაფრინდა ტბაში,
 სულ-ყველამ დაჰკრეს ვაშა და ტაში.
 იხვი სცურავდა ტბისა სივრცეში,
 ხან იკარგოდა იმის სიღრმეში...
 თითქოს იმსხვერპლა. აღარ მოსჩანდა...
 დალონდა ყველა, რომ დაგვიანდა.
 მარა აი, იქ ამოყო თავი...

მოსცურავს აქეთ ვით მალი ნავი,
 ირგვლივ ეხვევა დღლისა რგოლი,
 ტბის გულ-მკერდს აზის ნაკვალი ზოლი.
 იხსენიებდენ იხვს დიდებითა,
 ტაშსაც უკრავდენ ხოტბა-ქებითა.
 იქვე ქათამი ამას ხედავდა,
 და იხვის ქება მას გულს უკლავდა,
 მოიწადინა იხვსავით ქება,
 მოსეირნებთან თავ-მოწონება.
 ფრთა შეიბერტყა და მოიწურა,
 ქათამი ტბაში გადაეშურა...
 ცურვავერ შესძლო (ან რა იცოდა)
 ფრთხილი მორთო... იღუპებოდა,
 ხედავდა ყველა და სიცილითა
 თვალეზი ჰქონდათ სავსე ცრემლითა.
 საბრალო ქათამს ამოსვლა უნდა,
 მარა ვერ შესძლო და გადაბრუნდა...
 დაყურყუმალდა და დაიძირა.
 ყველა აცინა და გააკვირა.

ისელი.

სოციალური სურათები.

(საბჭოთა რუსეთში).

უილ
ГАНДЖА

ინტელიგენტი. იწამეთ ღმერთი, მოიღეთ მოწყალება! ამ ორიოდ წლის წინათ მეც ხომ კაცი ვიყავი.

პროვინციის ქრონიკა.

ქალ. ზუგდიდი. ხუთი თვის ავადმყოფობის შემდეგ წყნარად განუტევა სული ზუგდიდის კოოპერატივ „მოსამსახურ“-ის 30000 მანეთმა, რასაც გულდამწვარნი და გულ დათუთქულნი ყოფილი გამგეობის წევრნი: სოგორა კემლაეა და მექი კობახიძე აუწყებენ ამ კოოპერატივის ნათესავნაცნობებს. ორმოცი არის 29 დეკემბერს. იმედია ზემოაღნიშნული პირნი მობრძანდებიან და თავისი მობრძანებით ანუგეშებენ, როგორც გამგეობის წევრებს, აგრეთვე თავის თავსაც.

— ექიმი ანდრი ღვებუაძე ღებულობს ბაქარით ავადმყოფებს და მაკავოთი გულის ფრიალ ავარდნილებს ახალ ბურჟუაზიულ კლუბში, ყო-

ველ დღე საღამოს 9-საათიდან დილის-5 საათამდე. მისამართი: ზუგდიდი „ბაქარის ქუჩა, მაკავოს შესახვევი“.

— აქაურმა მცხოვრებლებმა საჩივარი აღძრეს ქალაქის თვითმართველობაზე, რათა ამ უკანასკნელმა მოუკლოს ცოტა ქუჩების განათებას, რადგან მეტი მეტი სინათლისაგან გამვლელებს თვალები უფუჭდება.

— აქციის მოხელე ხეტიას გულის ფრიალი ქონია ავარდნილი. ექიმს გამოუწერია მისთვის: დღეში ერთხელ შევიდეს ზუგდიდ-სამურზაყანოს რაიონის კოოპერატივთა კავშირის სასადილოში და ცარელი ბოთლები სუნოს, რასაც პირნათლად ასრულებს. რეცეპტი რადიკალური აღმოჩნდა, ავადმყოფი ცოტ-ცოტა იკეთებს.

ჭინკა.

მუხრანი სათემო ერობამ გადაწყვიტა: ყოფილ საერობო გზებზე სათემო ადგილები მოაწყოს, ხოლო გზე ი კი ვენახებში გადაიტანოს. სამაგიეროთ მუხრანის მევენახეთა ყრილობამ დაადგინა: რსებული სათემო ერობის გამგეობა წყალს გაატანოს და ნაცვლად ამოირჩიოს ახალი გამგეობა, რომელიც ძველ გზეს აღადგენს. მუხრანში ძლიერ განვითარდა საქარხნო წარმოება. თითქმის ყველა სახლთან დაარსებულია არაყის სახდელი ქარხანა; საქარხნო წარმოების განვითარება გამოიწვია ნედლი საქონლის: ქერის პურის და სიმინდის სიჭარბე.

აქლემი.

ფოთი. რა არის აქ შეუძლებელი? მთელი ქალაქი მოლიციონერი რო—იას სიკვდილზე ლაპარაკობს. ის გუშინ საღამოს პოსტზე იდგა. შუალამეზე სახლში დაბრუნდა და დილით უკვე მ. ვდარი ნახეს. ამბობენ, მან სიზმარი ნახა: „თითქო მისთვის ქალაქის გამგეობას მ ეცეს: ჯამაგირი 40% მომატებით, ფესაცმელი, ტანისამოსი და წარდიღინეთ ნაბადი კი.“ საბრალოს თურმე მეტის სიხარულისაგან გული გაუსკდა. ასე წუთიერია ადამიანის სიცოცხლე. ბეჩავს გაღვივებამდე რომ ეცოცხლა დარწმუნებოდა სიზმრის სიცუეში და სიკვდილს გადარჩებოდა. *)

ხაშური. მომარაგების სამინისტრომ შეამდგომლობა აღძრა სად. ხაშურის კონდუქტორების გამგესთან, რათა ამ უკანასკნელმა დაუთმოს სამინისტროს ის მატყლი, რომელიც სცივია კონდუქტორებისათვის მიცემულ „ტულუბებს“. მატყლი, მოგ ხსენებთ სავალიტო საქონელია და იმედი აქვთ მოლაპარაკება კეთალად დ გვირგვინდება.

სოფ. ეწერი. (სამეგრელო) დაინიშნა საგანგებო კომისია, რომ ღმაც უნდა გამოარკვიოს სად იმყოფება ჩვენი სოფლის სამკითხველო: იმ სახლში, სადაც მუდამ ქეიფია; იმ შენობაში, სადაც მუდამ აყალ-მაყალი და ჩხუბია, თუ იმ სახლში, სადაც მუდამ არტის თამაშია. გაზეთები მას არ მოსდის რომ იმის კვლავე მაინც მიეგნო ვისმე.

გუ—ლი.

აკეთა (გურია) ტონიესოალზე დამთავრდა სახალხო სახლის აგება, რაიც უკვე აკურთხეს. სახალხო სახლზე აღიმართა დროშა ზე წარწერით: „აკეთის ცენტრი“ და გამოიკა ბრძანება, რათა აქ გაშენებულ იქნას ქალაქი.

თათარხან.

*) გადარჩებოდა სიხარულით სიკვდილს, მაგრამ ხომ შეიძლება მეორე დღეს ჯავრისაგან მომკვდარიყო, როცა გაიგებდა ის ძღმი ნახული სიზმარი იყო და არა ცხადი?

ახალციხე. „მშენებლის მათრახის“ გაქროსკომისიის მიერ დადგინა ადგილობრივი საზოგადოებრივი მათრახი ისედაც განვითარებულია და თუ ამას კიდევ „მშენებლის მათრახიც“ მიემატა, მაშინ ისლა დაგვიჩენია წავიდეთ და ფოცხოვის ხიდს მახლობლად რომ საქალაქო ტრაპოა იმაში ჩავიხრჩოთ თავი.

კვესი.

ბათუმის ქრონიკა.

ბათუმის ნავთსადგურს მოადგა ორი დიდი გემი პურის ფქვილით დატვირთული, გამოგზავნილი გენ. დენიკინის მიერ ბათუმის და მისი ოლქის მზავრებთა საქიროებისათვის. ამ ფაქტმა დიდი გავლენა იქონია, როგორც დონის ფულების კურსის აწევაზე, ისე ქართული ორიენტაციის განიავებაზე.

გირვანქა პური (მხოლოდ დონის ფულზე) ეღირება 3 კაპ.

ჯერ-ჯერობით თვითოულ ქალაქის მცხოვრებს დღეში მისცე ენ გირვანქის მეთექვსმეტედს, ვანაიდან უქმელობაზე დაჩვეულ ხალხს მეტის მიცემა ხიფათს უქადის.

გურიას ჰყავდა ცნობილი პიროვნება ნიკოკი. ბათუმს ჰყავს ცნობილი პიროვნება კოწია. ამ დღეებში მან გაუგზავნა გენ. დენიკინს შემეგვი შინაარსის დეპეშა: მე, როგორც საინფორმაციო ბიუროს გამგე ადგილობრივად, პირნათლად ვასრულებდი და ვასრულებ ჩემს მოვალეობას. ნაყოფი ჩემი მოღვაწეობისა თვალსაჩინოა ამისათვის, უმორჩილესათ გთხოვ, შექვენო უაღმატებულებავ, გამიცვალოთ გვარი, რასაც მე ჩავთვლი უმაღლეს ჯილოთ. დეე დღეიდან გვარი ჩემი იყვეს — „მაქარკინ“-ი“.

ადგილობრივ შავრაზმელთა გაზ. „ნაშ-კრაი“-ის რედაქციის კოლეგიამ დაადგინა: გაგზავნოს ყოველდღიურათ გაზეთის №12-ში პარიზის სამშვიდობო კონფერენციას რათა გაუადვილოს მას გაერკვეს იმ კითხვებში, რომლებიც ეხება ამიერ კავკასიას და კერძოთ საქართველოს.

დიდ ბედნიერებას განვაცდით ბათუმის მცხოვრებნი. წინეთ პირდაპირ აუტანელი იყო ჩვენი მდგომარეობა განუწყვეტელი საზოგადო მოღვაწეებით. ქალაქის ს.ბჰოს სხდომები, სხვა და სხვა პარტიული, ცროვნული საბჭოები და ბევრი სხვა და სხვა სდომები მგონია დღეში 48 საათი რომ ყოფილიყო, ვერ მოასწრებდი ყველა სხდომებზე დასწრებას. გამოცხადდა საალყო წესები. არ არის არავითარი კრებები. ექვს კაცს ზევით ფენიში

მშენებ.

ყოველივე პრაქტიკული საკითხები ირჩევა პატარა-პატარა კომისიებში, სადაც კუნჭულებში. რა უყოთ, რომ ჩვენ არ ვიცით, თუ რა ხდება იქ! რა უყოთ, რომ საზოგადო აზრი დაბნულია! სამაგიეროთ ჩვენ შესვენებულები ვართ. თავის დროზე ვსადილობთ, თავის დროზე ვვანშობთ (თუკი გვექნება, რა თქმა უნდა ამის საშუალება), თავის დროზე ვწევბით. გამოერევა ხანდისხან ურჩი, რომელიც არ ემორჩილება გამომუშაველ დიეტას. მარა თქვენ არ იფიქროთ, რომ მათ მართლა ჩამოხრჩობა მოელოდეს? არა!

გამოდი უდროვო დროს ქუჩაში—ჯარიმა, სადმე ექვს კაცზე მეტი ხართ—ჯარიმა, ზედმეტი ღვინო მიირთვი—ჯარიმა, მილიციას ავინე—ჯარიმა, პასპორტი არა გაქვს—ჯარიმა, სანიტარულ წესებს არღვევ—ჯარიმა, ტაქსაზე მეტათ გაყიდე—ჯარიმა, ტაქსაზე მეტათ იყიდე—ჯარიმა, ბონის ფულებზე დონის ფულები 120% მეტი მიეცი გადახურდავებაში—ჯარიმა მხოლოდ ამ დაჯარიმებულთა რიცხვში სტარბობს ქართველობა.

ეტყობა უჩეტვის ნაწილი ადგილობრივი ადმინისტრაციის მკვიდრთაგან უნდა იყოს შემდგარი, რადგან ასეთ განსაკუთრებულ ყრადღებას გვაქცევენ ჩვენ.

X

გაეროვნებულ კანცელარიაში.

გრიგოლი რომ დიდი პატრიოტი იყო, ეს ბოლო წლებში აშკარად გამოჩნდა. რაც უნდა სასტიკ მსაჯულს გადაესინჯა გრიგორის ნ მოქმედარი წუნს ვერაფერში დადებდა; ერთის წუთითაც ვერ შეიტანდა რაიმე ექვს კაცი ამ პატივცემული გვამის საშობლოსად ი სიყვარულში-

მე შენ ეტყვი ქართულ პატრიოტულ გაზეთს არ ყიდულობდა.

წერა-კითხვის საზოგადოების წევრი არ იყო!

იუბილევების დროს არ ყოფილა დეპუტატებში!

ფულები არ უგროვებია სხვა და სხვა ფონდებისათვის! ყულაბებით არ უვლია, ხელის მოსაწერი ქალაღები არ უტარებია, მისალოცი დეპეშება არ უგზავნია, პანაშვიდებს არ დასწრებია, მეფე ერეკლეს გასაპართლების დროს თმა და წვერი არ უგლეჯია! შეზარხობებულს საქართველოს საღდეგრძელო არ გადაუკრავს! „აბა დელი დელია, საქართველო ჩვენიაო“ არ შემოუძახებია!

რომელი ერთი მოვთვალათ, რომელი ერთი გავიხსენოი! ჩვენს გრიგოლს დასელების საწინააღმდეგოდ მოძრაობაშიც დიდი წილი უღვეს. საქემ იქამდ საც კი მიღწია, რომ სილოვან ხუნდაძის „მკვლელები და მკველები“ სულ ზეპირად დაისწავლა.

პო და აი ასეთ კაცს დაედება რაიმე წუნი!

რა ვუყოთ, რომ ერთ დროს ეთგულად ემსახურებოდა ძველ მთავრობას და საქართველოს სახელის ხსენებისაც კი ეშინოდა. არც იმაშია გასამტყუნარი, რომ თავისი გვარი ბრიყვადმე ბრიუკოვად გადააკეთა. მართალია გრიგოლ ბრიუკოვის შესახებ ხშირად უთქვანს აკაკის: „ერთმა უგნურმა თავუნამ იუკადრისა თავგზაო“ და სხვა, მაგრამ გრიგოლი არც ამით დაიძრახება; პირიქით საქებარიც არის: დიდებულ მოღვაწეს საწერი აგმა მისცა და თუ ის არა აკაკის ნიქი ვერ დაკვესავდა და ეს მშვენიერი ლექსიც ის შეიქნებოდა.

ღიახ, არც ერთ ამაში ჩვენი გრიგოლი გაგასამტყუნარი არ არს, ვინაიდან მაშინ ერთი დრო იყო, მაშინდელი დრო ამას მოსთხოვდა გრიგოლს. „დრონი მეფობენ“! ეს პრინციპი კარგად იცოდა გრიგოლმა. და ამიტომაც იყო, რომ პენსიის დამსახურებამდე წლებზე ფებს იღავდა და მთელი თავის არსებით ემსახურებოდა ვსაც ჯერ იყო.

მაგრამ დაიმსახურა თუ არა პენსია, სიცოცხლე მოგვეცეთ, გრიგოლი წელში გასწორდა: თუმც უკვე მოხუცი იყო, მაგრამ პატრიოტიზმის ჩახშულმა ნაკადულმა ძალუმად ამოხეტა მის არსებაში და მაშინვე წერა-კითხვის საზოგადოების წევრად ჩაეწერა, პატრიოტული გაზეთიც გამოიწერა და სამამულშიღო ხენეშასაც უშატა.

გრიგოლის ასეთ ნაირი შეცვლა მყისვე გაიგო ჩვენმა მგრძნობიარე საზოგადოებმ და ჩვენი ბრიუკოვი ნელ ნელა წაჩოჩეს წინ, წინ.

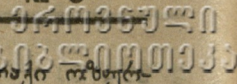
მოკლეთ რომ ვსთქათ გრიგოლ ბრიუკოვმა პირნათლად განვლო ცნობილი ფორმულის საფეხურები: „კარგი ქართველი იმავე დროს კარგი რუსიც არისო.“ ჯერ კარგი რუსი იყო, მერე კარგი ქართველი შეიქნა.

ბ.

საქართველოს დამოუკიდებლობის გამოცხადებამდე გრიგოლმა ასე თუ ისე შეინარჩუნა ახალი მდგომარეობა: ძველ მუნდირში მორთული მშვიდით იჯდა ნაციონალურ სავარძელში და თან ხაზინიდანაც პენსიას იღებდა. უნდა ითქვას, რომ გრიგოლი რევოლიუციასაც მამულიშვილურათ შეხვდა; თუმცა პირველ დღეებში ს-ლ იმას კითხულობდა (რასაკვირველია ჩუმათ) პენსიას ხომ არ მოგვისპობენო.

მაგრამ გამოცხადდა თუ არა საქართველოს დამოუკიდებლობა. გრიგოლმა ქული ჭერს ესროლა. გვარი ისევ ბრიყვადმე გადაიკეთა და როგორც ერთ-ერთი სოციალისტურა პარტიის წევრა რჩინათ მოითხოვა თავ სი პარტიის სახელით შესაფერი ადგილი, როგორც „გამოცდილმა“ მოხელემ.

— ისე წავიყვან მართვა-გამგეობის საქმეს, რომ მთელს საქართველოს გავაკვირებო.

— გრიგოლ ბრევადემ რასაკვირველია შესაფერი ადგილი მიიღო და პირველი ულტიმატუმი, რომელიც მან წააუდგინა მთავრობას, ეს იყო მისი კანცელარიის გაეროვნებაზე ზრუნვა.

— ნაციონალიზაცია ჩემი ცხოვრების დევიზი იყო და ნება მომეცით ავამუშავო ჩემი ნიჭიო.

მთავრობა საქმის გადაწყვეტას ავგიანებდა. სამაგიეროდ გრიგოლი ბლომად მელანს ხარჯავდა: ათიოდე წერილი მოათავსა პატროტულ გაზეთებში ნაციონალიზაციის აუცილებლობის შესახებ. წერილებს, წინააღმდეგ ძველი ჩვეულებისა, რთული სახელი და გვარი მოაწერა, წარმოიდგინეთ განსვენებული შამაც კი არ დაიფიწყა.

გრიგოლის „ბრძოლაში“ ნაყოფი გამოიღო, კანცელარია გაეროვნეს, მაგრამ უბედურება იმაში იყო, რომ შესაფერი თანამოსამსახურენი ვერ მოაგროვა გრიგოლმა თავის კანცელარიაში. ზოგმა ენა არ იცოდა, ზოგმა საქმის წარმოება და სხვა. მაგრამ გრიგოლს რა არ დაუძლევიდა ცხოვრებაში: ჯერ იყო და პენსიის ციხე აიღო, მერე პატრიოტიზმის და ახლა განა შესაფერ მოსამსახურეებს ვერ შექმნიდა?

— ბატონო გრიგოლ, ეკითხება კანცელარიაში ერთი თანამოსამსახურე მოწიწებით, - ეს წერილი ლეჩხუმის ერობის სახელზე იგზავნება, ერთი მითხარით თქვენი ჭირიმე რომელ ქალაქში უნდა გაიგზავნოს.

— ქალაქ ლეჩხუმში! მიახალა გრიგოლმა, - ნუ თუ ასეთი უბრალო რამე არ იცი! ქართველი კი ხარ! სირცხვილია ღმერთმანი.

მოხელე სირცხვილით დაიწვა და ძლივს ჩაილულ-ლულა:

— ბ-ნო, ასეთი ქალაქი მგონი ქარტაზე არ უნდა იყოს.

— მერე რაო! ეს ქარტა ხომ რუსების ხელშია შედგენილი და განა ისინი ჩვენს ქალაქებს სისწორით შეიტანდენ! ნუთუ არ ვაგიგონია მათი მუხანათობა, ან შენ ეგება ჩვენი დამოუკიდებლობის მტერი ხარ და კიდევ რუსების სიყვარული გაქვს არ გინდა დაიჯერო მათი სიფერაგე! ეჰ! ტყაბუჭაძევი მიფრთხილდი!

ტყაბუჭაძევი მიწასთან გასწორდა. ბოლოს მკვირცხლად მიბრუნდა თავის სტოლისკენ და კონვერტზე ლამაზად დააწერა: გოროდ ლეჩხუმში. ლეჩხუმის ერობას.

— პატივცემულ-გრიგოლ მიმართავს სავარძელში მჯდომს მეორე მოხელე, თქვენ მიბრძანეთ, რომ ქალაქი გურია გურიის დედა ქალაქიაო, მაგრამ გეოგრაფიის წიგნში კი სწერია—ოზურგეთიო. არ ვიცი ღმერთმანი რომელ ქალაქში გავუგზავნო გურიის კომისარს ეს წერილი.

— შენც ჰკუის კოლოფი მყევხარ, — გაწყრა გრიგოლი, — განა ქვეყანაში ერთი და ორია ქა-

ლაქი! არის ქალაქი გურია, არის ქალაქი ოზურგეთი, მორჩა და გათავდა, მე რაღას მეკითხები! — კი მაგრამ...

გრიგოლმა ისეთის სიმკაცრით შეხვდა მოხელეს, რომ მან ხმის ამოდება ვერ შესძლო და სტოლთან მიბრუნებისთანავე კონვერტს წააწერა: გურიაში, გურიის კომისარს.

ასეთნაირის კითხვებით მოსვენებას არ აძლევენ გრიგოლს უფიცი თანამოსამსახურენი. ბოლოს ყველას საყურადღებოდ კანცელარიაში გამოაკრა საქართველოს ქალაქების სია, რათა ყველა მოსამსახურეს ცოდნოდა სამშობლოს შესანიშნავი ქალაქები. განცხადებაში ასე ეწერა: „საყურადღებო მოსამსახურეთათვის:“ ვერაგმა რუსმა ჩვენი ტანჯული საქართველო ორ გუბერნიათ მარტო გაყო, ახლა კი იცოდეთ, რომ ჩვენ გვექნება შემდეგი გუბერნიები: ქიზიყის, ქართლის, კახეთის, ჯავახეთის, იმერეთის, გურიის, სამეგრელოს, რაჭის, სვანეთის, ლეჩხუმის, აფხაზეთის, აჭარის, ერუშეთის და სხვა და სხვა. ქიზიყის დედა ქალაქია ქიზიყი,

ქართლის-ქართლი, ჯავახეთის-ჯავახეთი, სამეგრელოს სამეგრელო და სხვ. კიდევ გვაქვს: ონი, ხონი, ზესთაფონი, ხიდისთავი, ქუთაისი, ოზურგეთი, გზავნეთ ყველა ამ ადგილებში წერილები მე ნუ მკითხავთ!“

და მოსამსახურენიც დაულალავად გზავნიან წერილებს: ზოგს აწერენ ომისს, ზოგს დესკურთის, ქიზიყის, რაჭის.

ხოლო მიღების დროს რა გუნებაზე დგებიან ადრესატები ამისას ვერას გეტყვი, ხოლო ამბობენ კი რომ გაეროვნებულ კანცელარიაში თვითონ ადრესატები ჩამოდიან წერილების მისაღებათო. ბევრი ბედნიერად სთვლის თურმე თავს, თუ ამ კანცელარიაში ერთი კვირის ძებნის შემდეგ მაინც ნახა თავისი წერილი, რომელიც ერთი თვე მოჰქონდა ფოსტას მოგვხსენებათ, რომ ჩვენი პროვინციისათვის ახლანდელი თფილისი უწინდელ ნიუიორკზე უფრო შორს არის.

ასეთი წესებია ჩვენი გრიგოლის კანცელარიაში დღეს. თითონ გრიგოლი ბედნიერად სთვლის თავის თავს, არავის წინაშე ქედს არ იხრის, ძველებურად არ ეშინია სამსახურიდან დათხოვის. უწინ რვა საათზე თუ კანცელარიაში იყო, ახლა თორმეტზედაც მოსული არ არის.

ერთობ გაფაციცებით ადევნებს ჩვენი გრიგოლი თვალყურს ჯამაგირების მომატების საქმესაც. არაფრად მოსწონს მაინცდამაინც სატარიფო პლატის მიერ მიღებული 40% მომატება. მოგვცეს რაღა ასი და ორასი პროცენტები გაიძახის ხოლმე გრიგოლი მოსამსახურეთა კავშირის კრებაზე.

გ. მალაქიაშვილი

ახალი უებარი წამალი ეოველგვარ სენისათვის

„ეშმაკის მათრახი“

ველა ექიმები ერთხმად აღიარებენ, რომ „ეშმაკის მათრახი“ ნამდვილი რევოლუცია მოახდინა სამკურნალო მეცნიერებაში.

„ეშმაკის მათრახი“ ქიმურ ლაბორატორიების გამოკვლევის თანახმად წარმოადგენს შესქელებულ სიცილს, რომლის წვეთები ჰკურნავს ეოველგვარ სნეულებას.

„ეშმაკის მათრახი“ ხელს უწეობს სისხლის მოძრაობას და სწობს სისხლ-ნაკლებობას.

„ეშმაკის მათრახი“ ჰკურნავს ჭლექს, რადგან სიცილისაგან სკდება ფილტვის მუწუკები.

„ეშმაკის მათრახი“ სწობს კუჭის კატარს.

„ეშმაკის მათრახი“ ჰკლავს მელანქოლიის ბაქტერიებს!

„ეშმაკის მათრახი“ წარმოადგენს აგრეთვე უუნოეიერეს ნივთიერებას: დღევანდელ შიმშილობის დროს „ეშმაკის მათრახი“ — მისწრებაა: ვინც სანოვაციის ნაკლებობას განიცდის, ვურჩევთ შეიძინოს „ეშმაკის მათრახი“ და წაუკითხოს მშიერ ცოლ-შვილს: — სიცილი და ავიწეებს მათ შიმშილს!

ექიმებმა საბოლოოდ შეიმუშავეს შემდეგი რეცეპტი „ეშმაკის მათრახიან“ წამლისა.

- Rp. „ერთობა“ — 0,0.
- „საქართველო“ — 0,00.
- „სახალხო“ — 0,000.
- „ეშმაკის მათრახი“ — 100,0.

M. D. S. თითო ცალი, კვირაში ერთხელ.

ვაცხადებთ ყველას საშუალებად რომ აფთიაქებმა დაიტაცეს „ეშმაკის მათრახი“ და, ჩვეულებისამებრ ერთი ათასად ჰყიდიან ამ მუხარ წამალს.

ანქარდით და შეიძინეთ პირდაპირ ჩვენგან.

ჩვენთან ღირს — ცალი 6 მანეთად.

ახვლედიანის და სხვა აფთიაქებში — ცალი 6000 მანეთად.

ანგარიშის კატი.

გამკვლელი. მეგობარო არ გეშინია ამ ქუჩაში რო დაგიდგამს მაშინა და ბეკდავ ყალბ ბონებს? ყალბი ფულის მჭრელი. რის უნდა მეშინოდეს. სამიოდ მილიონის დაბეკდვას ხომ მოვასწრობ. აქიდან ერთ მილიონს ვიქილებს მ. ვსციმ თავის გამართლებებაში და ორი მილიონი წმინდა მოგება დარჩება.

ფო ს ტ ა.

ესიკას. თქვენ იწერებთ: „ისე ამირია ამ კომისრებმა თავში ყველაფერი, რომ ლამის მეორე სართულიდან გადმოვხტეო“. შანჯეთ. თუ მეორემ არ ვ შევლოთ მესამიდან სცადეთ.

მოუთმენელს. თქვენ სურათში ვეძებთ, ვეძებთ აზრი და არ იქნა ვ-რ მოვაგენით. ტყვილად მოვცდით მათელი საათი. მოთმინება ჩვენც დაგვეკარგა და სურათი კალათისაკენ გავისტუმრეთ.

ჩხერელს. თქვენი ლექსის შესწორება შეიძ-

ლებოდა, მაგრამ არ ვბეკდავთ ქართული ანდაზის მიხედვით: „წაქცეულს არა სცემენ“.

ა. კვანუნას. თქვენი ლექსი ერთობ სერიოზულია. ჩვენი ჟურნალი დიღისი არ არს მისი დაბეკდვით გაბედნიერებისა.

ტუზს. ზეტად უმნიშვნელო რამეზე გსურთ დახარჯათ ასეთი კოზირი. უმჯობესია შემოვიწახოთ.

რკინის გზის ეშმაკს. თქვენ წერილზე ეშმაკმა მისთვის სტკიცა ვარიო, რომ ბარათს არ ეწერა სახელი და გვარიო.